

NKUWUWAPỤTA UWA NILE BANYERE IKIKE MMADỤ NWEGASỊRỊ

Okwu mmalite

Ebe ọ bụ na nghọta ugwu ekere uwa na ikike nha anya a pughị inapụ mmadụ nke dirị onye ọ bụla bi n'ụwa bụ ntụala nke inwere onwe, ikpe nkwumọtọ na udo n'elu ụwa.

Ebe nleghara anya na nleli ikike mmadu nwegasiri emeela ka e nwee akparamagwa enweghi uche nke gbawara obi mmadu nile, a biakwa obibia ụwa ebe ndi mmadu ga-enwejuputa ohere ikwu okwu na inwe nkwenye nakwa nlihapu n'ujọ na ụkọ, aburu ihe a mara n'okwa di ka olile anya kachasi ibe ya nke mmadu nkiti.

Ebe ọ di mkpa, ma ọ buru na a choghi ikwanye mmadu ka o were oke nnupu isi sogide ochichi aka ike na mmegbu di ka ihe ikpeazu ọ puru ime, na a ga-echedo ikike mmadu nwegasiri site n'usoro iwu.

Ebe ọ di mkpa ikwalite oganihu mmekorita enyi na enyi n'etiti mba na ibe ya.

Ebe ndi otu jikotara mba ụwa nile bu United Nations, n'ime Chata bu akwukwo nyere ha ike kwuputakwa ozọ okwukwe ha n'ikike ntala mmadu nwegasiri, n'ugwu na uru nke mmadu, ya na nha anya ikike ndi diri nwoke na nwanyi, were nweekwa njikere ikwalite oganihu obodo na ezi obibi ndu nke ndi mmadu nweere onwe ha.

Ebe mba ndi no n'otu a eweputala onwe ha maka inweta, site na njiko aka ha na United Nations, nkwalite nsopuru n'ụwa nile na idebe iwu gbasara ikike na ohere ntala mmadu nwegasiri.

Ebe nghota onye ọ bula banyere ikike na ohere ndi a kachasi diri mkpa maka imejuputa nkwekorita nke a.

UGBU A ZI

Ogbako ozuzu a bu General Assembly Na-akwado Nkuwuwaputa Uwa Nile nke a banyere Ikike Maadu Nwegasiri ka ọ buru ihe ngosi oganihu nke ndi mmadu nile na mba nile, nke bu na onye ọ bula nakwa ngalaba ọ bula nke obodo bu Nkuwuwaputa a n'obi, ga-agbasi mbo ike, site na nkuzi na ozuzu, ikwalite nsopuru

maka ikike na ohere ndi a, ma sitekwa n'atumatugasi nke mba na nke jikoro mba na mba na-aga n'ihu ime ka a ghtachaa ma debechaa ha n'ụwa nile ma n'ime mba ndi nọ n'otu a makwa n'ime mba ndi ọzọ nọ n'okpuru ọchichi ha.

Nkeji edemede 1.

A mụrụ mmadụ nile n'ohere nakwa nha anya ugwu na ikike. E nyere ha uche na mmụọ ime ihe ziri ezi nke na ha kwesiri ikpaso ibe ha agwa n'obi nwanne na nwanne.

Nkeji edemede 2

Onye ọ bụla tozuru iwe ikike na ohere nile e weputara na Nkwuwaputa nke a , n'enweghi ikpa oke ọ bụla di ka nke agburu; ụcha akpukpo ahụ, ibụ nwoke ma ọ bụ nwanyi, asusu, okpukpe chi, echiche banyere ọchichi ma ọ bụ ihe ọzọ, obodo ma ọ bụ ọ n'obodo akụ, ọndu omumu ma ọ bụ ọndu ọzọ. Ozokwa, a gaghi enwe ikpa oke gbadoro ukwu n'ọndu ọchichi, nlekota ma ọ bụ mmekorita mba na mba, nke obodo ma ọ bụ oke ala onye nọ na ya, n'agbanyeghi ma ebe ahụ o nwe onwe ya, ọ nọ na nlekota anya, ọ nọ n'okpuru ọchichi ọzọ ma o nwere ihe ọzọ gbochiri ya inwe ntozu oke di ka mba.

Nkeji edemede 3

Onye ọ bụla nwere ikike inwe ndu, ohere na nchedo nke onwe ya.

Nkeji edemede 4

Ọ dighi onye a ga-ejigide n'ọndu ohu ma ọ bụ odibo a ga-amachi ikpa ma ọ bụ ire ohu n'udi ọ bụla.

Nkeji edemede 5

Ọ dighi onye a ga-akwagide n'oke ntaramahụhụ, ma ọ bụ na mmeso omume na ntaramahụhụ obi ojoo, obi tara mmiri ma ọ bụ nke naz-ewetu ugwu mmadụ.

Nkeji edemede 6

Onye ọ bụla nwere ikike nkwanwere ugwu dị ka mmadụ ebe ọ bụla n'usoro iwu.

Nkeji edemede 7

Madụ nile ha otu n'usoro iwu, tozukwa oke n'enweghi ikpa oke ọ bụla inweta nchedo nha anya n'usoro iwu. Madụ nile tozukwara oke nchedo nha anya megide ụdị ikpa oke ọ bụla mebiri Nkwuwapụta nke a ma megidekwa ikwanye mmadụ ọ bụla n'ụdị ikpa oke a.

Nkeji edemede 8

Onye ọ bụla nwere ikike ikpe mmezi ga-enwe nkawado ọha na eze nke ndi ụlọ ikpe tozuru etozu nke obodo ma e nwee omume ndi megidere ikike ntọala nke e nyegasiri ya site n'usoro ọchịchị ma ọ bụ iwu.

Nkeji edemede 9

Ọ dighi onye a ga-akwagide na njide n'efu, mkpochi ma ọ bụ nchụpụ n'obodo ya.

Nkeji edemede 10

Onye ọ bụla nwere ntozu oke nha anya ichọ ikpe ziri ezi n'ihu ọha nke ụlọ ikpe nwere onwe ya ma kwurukwa n'ezi okwu, na mkepebi ikike ndi o nwegasiri na ihe ndi o tosiri ime nakwa ebubo imebi iwu ọ bụla e boro ya.

Nkeji edemede11

1. Onye ọ bụla e boro ebubo ida iwu nwere ntaramahụhụ tosiri ka e kwenye na o nweghi ụta tutu a chọpụta na ụta diri ya n'usoro iwu, n'ikpe e kpere n'ihu ọha, ebe e nyere ya ohere nile dị mkpa maka iji zara ọnyụ ya.
2. Ọ dighi onye a ga-ama ikpe ida iwu ọ bụla nwere ntaramahụhụ maka ihe o mere ma ọ bụ ihe ọ hapurụ ime nke n'abughị ida iwu nwere ntaramahụhụ

n'oge e mere ya, ma ọ bụ n'usoro iwu obodo ma ọ bụ nke di, n'etiti mba na mba. N'otu aka ahụ, a gaghi enye mmadu ntaramahụhụ kariri nke a na-enye n'oge a dara iwu ahụ nwere ntaramahụhụ.

Nkeji edemede 12

Ọ dighi onye a ga-akwagide na nnyonye anya ezighi ezi n'ihe ọ-coghi ka ọha mara, ezinulo ya, ulọ ya ma ọ bụ nzikorita ozi ya, ma ọ bukwa na mbuso agha megide ugwu na ezi aha ya. Onye ọ bụla newere ikike ichọ nchedo iwu megide nnyonye anya ma ọ bụ mbuso agha ndi a.

Nkeji edemede 13

1. Onye ọ bụla nwere ikike ohere ngaghari na nke obibi n'ime oke ala nke Steti ọ bụla.
2. Onye ọ bụla nwere ikike ihapụ ala ọ bụla, tiyere ala nke ya, ma nweekwa ikike iloghachi n'ala ya.

Nkeji edemede 14

1. Onye ọ bụla nwere ikike ichọ ma nwetakwa n'ala ọzọ gasi ebe mgbanahụ mkpagbu.
2. A gaghi akpọku ikike a n'ihe gbasara agbamakwukwọ sitere ezie na mmebi iwu n'abughị nke ndorondoro ochichi ma ọ bụ omume megidere ebumnuche na usoro nke United Nations.

Nkeji edemede 15

1. Onye ọ bụla nwere ikike ibụ nwa afọ n'ala ya.
2. Ọ dighi onye a ga-esi n'uzọ na-edoghi anya napu obubu nwa afọ ya ma ọ bụ napu ikike igbanwe ala ọ nwa afọ na ya.

Nkeji edemede 16

1. Ụmụ nwoke na ụmụ nwanyi toruru ogo, n'enweghi ihe njigide ọ bụla site n'agburu, ọbubu nwa afo ma ọ bu okpukpere chi, nwere iki ilu nwunye ma ọ bu di nakwa imalite ezi na ulo nwere ikike nha anya n'ihe gbasara olulu di na nwunye, obibi di na nwunye na mgbasa ya.
2. Olulu di na nwunye ga-aburiri ma e nwere nkwekọrta si n'obi zuru oke nke ndi chorọ ilu onwe ha.
3. Ezi na ulo bu nkeji ntaala site n'okike nke ndi no n'obodo ọ bula; n'hi ya, o kwesiri inwe nchedo ndi obodo na nke Steti.

Nkeji edemede 17

1. Onye ọ bula nwere ikike inwe ihe nke aka ya ma ọ bu ya na ndi ozọ inwekọrta ihe.
2. O dighi onye a ga-esi n'uzo na-edoghi any napu ihe o nwere.

Nkeji edemede18

Onye ọ bula nwere ikike echiche, mmuo na okpukpere chi masiri ya; ikike a gbakwunyere ohere igbanwe okpukpere chi ma ọ bu nkwenye ya, na ohere nke sosọ ya ma ọ bu ya na ndi ozọ nwere n'ogbo oha ma ọ bu na nzuzo, igosiwaputa okpukpere chi ma ọ bu nkwenye ya site na nkuzi, omume, ofufe na ndebe iwu.

Nkeji edemede19

Onye ọ bula nwere ohere uche aka ya na nkwaputa uche ya: ikike a gbakwunyere ohere ikwudo n'echiche n'enweghi nnyonye anya na nke icho, inata na igbasa ozi na echiche site n'uzo ọ bula n'agbanyeghi oke ala.

Nkeji edemede 20

1. Onye ọ bula nwere ikike iji aka ya soro n'ogbakọ na otu.
2. O dighi onye a da-amanye isoro n'otu ọ bula.

Nkeji edemede 21

1. Onye ọ bụla nwere ikike iso n'ochichi obodo ya, n'onwe ya ma ọ bụ site na ndi nnọchite anya a hoputara n'enweghi mmanye.
2. Onye ọ bụla nwere ike nha anya inwete ọrụ obodo na ala ya.
3. Uche ọha na eze ga-abụ ihe mgbakwasị ukwu nke ike ọchịchị obodo; A ga-egosiputa uche nke a site n'ezi ntuli aka a ga na-eme kwa mgbe nke onye ọ bụla nwere ikike nha anya iso mee n'uzọ nzuzo ma ọ bụ n'uzọ ndi ọzọ ga-enyekwa ya ohere ituliri onye masiri ya aka.

Nkeji edemede 22

Onye ọ bụla, n'onọdu ya di ka onye obodo, nwere ikike inweta nchedo obodo ma tozukwa oke inweta, site n'agbamdo obodo ya na enyemaka mba ndi ọzọ di ka nhazi na akụ na ụba Steti ọ bụla siri di, ikike sitere n'akụ na ụba, ọnọdu n'obodo na omenala, bụ ikike ndi di oke mkpa mu ugwu ya na ohere ntozu oke ya di ka mmadu.

Nkeji edemede 23

1. Onye ọ bụla nwere ikike iru ọrụ, iji aka ya hofo ọrụ ọ ga-arụ, ino n'onọdu ọrụ ndi ruuru ya ma dikwa mma, na inweta nchedo site n'onọdu enweghi ọrụ.
2. Onye ọ bụla, n'enweghi ikpa oke ọ bụla, nwere ikike inata ugwo nha anya kwesiri ọrụ ya.
3. Onye ọ bụla na-arụ ọrụ nwere ikike inata akwumugwo ruuru ya ma dikwa mma nke ga-eme ka ya na ezi na ulọ ya nwee obidi ndu kwesiri ugwu mmadu, nke a gbakwunyere, ma ọ di mkpa, ihe ndi ọzọ e ji echedo ndu n'obodo.
4. Onye ọ bụla nwere ikike imalite na ibanye n'otu ndi ọrụ maka nchedo ihe ndi gbasara ya.

Nkeji edemede 24

Onye ọ bụla nwere ikike ezumike na oge ezumike, tinyere mkpebi doro anya nke oge ọrụ ya na oge ezumike n'afọ nke ikwụ ụgwọ ga-esokwa.

Nkeji edemede 25

1. Onye ọ bụla nwere ikike inọ n'obibi ndụ tosiri etosi maka ahụ ike na ọdịmma nke ya na nke ezi na ulo ya tinyere nri, uwe, ebe obibi na nlekọta ahụ ike na enyemaka di iche iche nke obodo, ya na ikike inwe nlekọta obodo n'ọnọdụ enweghi ọrụ, ọrịa, nkwarụ, isi mkpe, nka ma ọ bụ ọnọdụ ezughi oke ọzọ nke ọ na-apụghi igbochite.
2. Ọnọdụ nne na nke nwata kwesiri inwe mkpachapụrụ anya na enyemaka pụrụ iche. Ụmụaka nile, ma a mụrụ ha n'alụmdi na nwuye ma a mụghi, ga-enwe otu ụdị nchedo obodo a.

Nkeji edemede 26

1. Onye ọ bụla nwere ikike inweta ọzụzụ. Ọzụzụ ga-abụ n'efu, ọ kacha n'oge mmalite bụkwa oge ntọala ya. Ọzụzụ ụmụntakịrị ga-abụ manye. Ọzụzụ nka na ụzụ na nke ọrụ aka ga-adị maka onye ọ bụla chọrọ ha; ọzụzụ dị elu ga-erukwa onye ọ bụla aka n'usoro onye jiri tozuo maka ya.
2. Ọzụzụ ka a ga-eji sogide nkwalite ntozu oke nke mmadụ na kwadosi ike nke nsọpụrụ maka ikike na ohere ntọala mmadụ nwegasiri. Ọ ga-akwalite nghọta, ndidi na adimnamma n'etiti mba, agbụrụ ma ọ bụ otu okpukpere chi nile, ma kwalitekwa emereme nile nke United Nations na-eme ka udo dịrị.
3. Nne na nna nwere ikike izizi ihorọ ụdị ọzụzụ a ga-enye ụmụ ha.

Nkeji edemede 27

1. Onye ọ bụla nwere ikike iji aka ya soro n'emume ọdinala nke obodo, iri uru nke mmụta nka nakwa iketa oke n'ọganihu na uru nke mmụta sayensi.

2. Onye ọ bụla nwere ikike nchedo uru ndi a hụrụ anya na ndi a hụghị anya sitere na mmepụta nke sayensi, edemede ma ọ bụ nka, nke e si n'aka ya nweta.

Nkeji edemede 28

Onye ọ bụla tozuru oke inwe nbazi ime obodo na nke jikọtara mba na ibe ya, nke ga-ekwe ka ikike na ohere ndi e gosiputara na Nkuwuwaputa a zuo ezuo.

Nkeji edemede 29

1. Onye ọ bụla nwere ọrụ ndi o tosiri irururụ obodo ya bụ nanị ebe ntozu oke mmadụ nke ọ choro ga-esi pụta.
2. Na ngosiputa ikike na ohere ndi o nwegasiri, onye ọ bụla ga-enwe nrube isi nye sosọ mmachi ndi sitere n'usoro iwu a mara iji mee ka e nweta ezi nghota na nsopururụ ikike na ohere ndi ozọ nwegasiri na iji nweta ezi ihe mgnakwaşi ukwu maka ezi mkparamagwa, ndebe iwu oha na odi mma mmadụ nile nọ n'obodo onye kwuo uche-ya.
3. A gaghi egosiputa ikike na ohere ndi a n'uzo ọ bụla ha ga-esi megide ebumnuche na usoro iwu nke United Nations.

Nkeji edemede 30

Onweghi ihe nọ na Nkuwuwaputa nke a a ga-akowa di ka ihe nyere Steti, otu ma ọ bụ mmadụ ọ bụla ikike ọ bụla itinye aka na emereme ọ bụla ma ọ bụ ime omume ọ bụla iji mebi ikike na ohere ọ bụla ndi a kowaputara n'ebe a.